

Sameer van Alfen • PP

36 min

NIEUWS

KPS: handhaaf individueel bezwaarrecht bij invaren

Het individueel bezwaarrecht bij invaren moet blijven, vindt de Kring van Pensioenspecialisten. ‘Druk je dit bij mensen er doorheen, dan schaadt dit het vertrouwen en loop je het risico op claims.’

Bewaren

Dat schrijft KPS, met circa 260 leden die werken in de pensioensector, in zijn reactie op de conceptwet toekomst pensioenen. Ook vindt KPS dat de overheid zich duidelijker moet uitspreken over juridische risico's bij invaren en heeft ze twijfels over het toestaan van een solidariteitsreserve in de Wvp+. De kring bepleit een transitieperiode van één tot twee jaar, in plaats van de nu geplande vier à vijf jaar.

KPS wijst erop dat er geen enkel ander land op de wereld is waar wetgever en sociale partners hebben afgesproken pensioenen vanuit een uitkeringsovereenkomst in te varen in een premieovereenkomst. Het gaat om een ‘unieke’ collectieve pensioenstelselhervorming, zonder dat er wettelijk een individueel bezwaar- of keuzerecht is geregeld.

‘Wij voorzien de nodige juridische en uitvoeringstechnische haken en ogen aan invaren’, zegt KPS. ‘Er bestaat geen zekerheid dat iedereen mee wil doen met invaren, mede omdat dit een uiterst complexe opgave is, er diverse belangen tegen elkaar moeten worden afgewogen en vertrouwen daarin een grote rol speelt.’

‘Geen dwang maar overtuigen’

Berry van Sonsbeek, bestuurslid bij KPS, licht toe dat los van de juridische aspecten mensen zelf een duidelijk beeld willen hebben of invaren goed voor hen is. ‘Druk je dit bij mensen er doorheen, dan schaadt dit het vertrouwen en loop je het risico op claims. Draagvlak en vertrouwen zijn van essentieel belang bij de transitie en het invaren. Het is beter om mensen te overtuigen met heldere feiten en argumenten. Zo’n gesprek vergroot het vertrouwen.’

Foto Getty Images

De kring pleit mede daarom voor handhaving van een individueel bezwaarrecht. Of, als dit niet mogelijk is, deelnemers een keuzerecht te geven om wel of niet mee te doen met de transitie. ‘Daarbij zou een spijtoptantenregeling kunnen worden ingevoerd voor degenen die op een later moment alsnog hun oude pensioenaanspraken willen invaren in de nieuwe regeling.’

Voor de aanspraken en -rechten die achterblijven in de dan gesloten pensioenregeling, zal het pensioenfonds de gelegenheid moeten krijgen om de nieuwe financiële spelregels toe te passen, meent KPS. Dit houdt in dat mensen nog steeds een toezegging krijgen, die sneller kan worden verhoogd of verlaagd, legt Van Sonsbeek uit. Hij werkt tevens als product-marktmanager bij Zwitserleven en is bestuurslid bij pensioenfonds SNS Reaal.

‘Overheid moet aansprakelijkheid op zich nemen’

De specialisten vinden ook dat de wetgever een duidelijke uitspraak moet doen over de juridische risico's bij invaren. 'In de memorie van toelichting wordt gesteld dat invaren geen groot risico is, omdat er geen rechten worden ontnomen. Het gaat immers meer om regulering van eigendom, waarbij bestaande uitspraken worden omgezet in nieuw pensioenvermogen. Maar de juridische risico's voor sociale partners en besturen van pensioenfondsen zijn daarmee niet weggenomen.'

De overheid zou ook een garantie af kunnen geven of de aansprakelijkheid op zich nemen, als rechters besluiten dat invaren wel degelijk het eigendomsrecht van deelnemers aantast, aldus KPS. Van Sonsbeek: 'Zoals het nu geregeld is, lijkt het erop dat fondsen een voorziening moeten treffen, waarvan de hoogte ongewis is. Daar wordt niemand gelukkig van. Het gaat ook ten laste van middelen om pensioenen te verhogen of in stand te houden.'

Geen solidariteitsreserve bij Wvp+

KPS heeft ook naar de internationale praktijk gekeken bij de voorgestelde solidariteitsreserve bij de Wvp+. Zo'n reserve bij een premiereregeling is in internationaal perspectief een unicum, meent KPS. De KPS ziet de reserve niet zitten. 'Deze past niet bij een persoonlijk pensioenvermogen, die per definitie zonder collectieve risicodeling is.'

‘Geef raad van toezicht goedkeuringsrecht voor transitieplan’

De VITP, de beroepsvereniging van interne toezichthouders, vindt dat raden van toezicht een goedkeuringsrecht moeten krijgen op het transitieplan van sociale partners. Pas na deze goedkeuring mag het pensioenfonds het plan aanvaarden en naar DNB sturen.

'Zo'n recht is vergelijkbaar met de goedkeuring die de raad van toezicht nu ook al heeft bij de overdracht of overname van verplichtingen', aldus VITP. Als een fonds geen rvt heeft, maar een visitatiecommissie, dan zou die commissie vooraf een oordeel moeten geven over het transitieplan.' Na het oordeel van het interne toezicht heeft het vo adviesrecht.

Als een gepensioneerd- of slapersvereniging het niet eens is met de transitie, zou zij de mogelijkheid moeten krijgen om naar de Ondernemingskamer te stappen, meent VITP.

De vereniging vindt dat de rvt ook een goedkeuringsrecht moet krijgen over het bestuursbesluit hoe overrendementen worden toebedeeld en welke maatstaven gelden. 'Juist omdat dit de evenwichtigheid raakt en het impact heeft op het pensioen van de deelnemer.' De visitatiecommissie zou achteraf moeten toetsen; het vo krijgt adviesrecht.

Volgens de professionals maakt de reserve de uitvoering complexer, moeilijker uitlegbaar en mogelijk onevenwichtig bij de toedeling daarvan aan deelnemers. ‘Wij adviseren de solidariteitsreserve niet in te voeren bij de Wvp+. Mocht de wetgever hier toch aan vasthouden, stel die dan open voor alle uitvoerders, dus ook verzekeraars en ppi’s. Ook moet het pensioenfonds in het kader van evenwichtige belangenafweging een voldoende en duidelijke onderbouwing geven van de toegevoegde waarde voor deelnemers.’

Strakker overgangskader

Volgens de pensioenspecialisten oogt het transitie-ftk op papier aantrekkelijk, maar leidt het beleggingstechnisch tot dilemma’s. ‘Die hangen met name samen met de relatief lange doorlooptijd van vier tot vijf jaar. De vraag is hoe gedurende die periode belegd moet worden en op welk moment moet worden voorgesorteerd op het nieuwe pensioencontract.’

KPS meent dat de dekkinggraad rond de invaardatum een bijzonder risico vormt. ‘Het is onwenselijk om rond de migratiedatum veel risico te lopen met de dekkinggraad. Een pensioenfonds heeft er belang bij alle risico’s dicht te zetten, wat haaks staat op het voorsorteren op het nieuwe contract.’ Pensioenfondsen kunnen in het nieuwe stelsel wat risicovoller beleggen, om zo de kans op indexatie te vergroten.

‘Een transitieperiode van vier tot vijf jaar is ook risicovol kijkend naar de huidige invulling van de renteafdekking’, meent Van Sonsbeek. ‘Stel dat een fonds de komende twee jaar besluit de renteafdekking voor langere looptijden terug te brengen, in de verwachting dat alle pensioenen worden overgeheveld naar de nieuwe regeling. Als twee jaar later blijkt dat sociale partners er niet uitkomen met invaren, dan had het pensioenfonds de renteafdekking wellicht beter intact kunnen laten.’

Vanuit het oogpunt van de beleggingen zou een overgangstermijn van maximaal één tot twee jaar vanaf het moment waarop de wetgeving van kracht is daarom beter zijn, schrijft KPS.

Van Sonsbeek wijst erop dat de consultatiereactie het resultaat is van discussies die in de werkgroepen binnen KPS zijn gevoerd. ‘De aanbevelingen worden gedragen door de leden van deze groepen, wat niet automatisch betekent dat het de mening van alle of één van de individuele leden betreft.’

